

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula VII. Definitio debet reciprocari cum definito

urn:nbn:de:bsz:31-102400

nes; ex textu manifestum est. II. Ita, ut sint plures & diverſæ quoad conceptus vel modum concipiendi, licet unicam eſſentiam expli- cent. Et hoc modò unius definiti plures eſſe poſſunt definitiones eſſentiales, id quod probatum fuit. Tres enim illæ definitiones ſunt plures non priori modò, quia una & eadem eſt eſſentia v.g. hominis quam expli- cant, ſed poſteriori, nempe quoad conce- ptus vel modum concipiendi. Prima enim & ſecunda differunt à tertiâ, quod illæ ſunt aſſignatæ per terminos logicos, hæc verò etiam per Phyſicos. Dux priores autem in- ter ſe differunt, quod in ſecundâ differentiæ communes actu exprimuntur, & à genere diſtingvuntur; in primâ verò implicite & in ipſò genere continentur: in animali ſiqui- dem *mixtum, vivens & ſenſitivum* eſſentiali- ter comprehenduntur.

REGULA VII.

Definitio debet reciprocari cum definitò.

I. Top. Cap. VII. §. 2.

I. Definitionem cum definitò reciproca- ri, eſt, eam de definitò, & vicisſim defini- tum de definitione univerſaliter affirmari, ut patet de definitione hominis. Omnis enim homo eſt animal rationale, & omne ani- mal rationale eſt homo, Appellantur autem

ZZ

ea,

ea, quæ sic reciprocantur, etiam convertibilia.

II. Cùm autem, quandoque aliqui termini (quales sunt *definitio & definitum*), inter se comparantur, vel repugnâtes sint, vel convertibiles, vel se habeant ut magis & minus communes, vel ut excedens & excessum (quemadmodum patet ex Philip. Du Trica *Tract. I. P. I. C. I. s. X.*) patet hinc, cùm definitio & definitum sint convertibilia, quod I. non possint esse repugnantia: in repugnantibus enim unum de alterò non potest affirmari, quod de definitione & definitò dicere absurdissimum est. II. Quod non debeant se habere ut magis & minus communia. Definitio igitur (I.) non sit latior, sive magis communis, quàm definitum: quia alioquin definitio quidem universaliter de definitò, sed definitum non universaliter, sed particulariter tantùm de definitione prædicaretur. Ut si quis definiat hominem, quòd sit *animal bipes*: omnis enim homo est animal bipes, sed non omne animal bipes est homo. (II.) Nec debet esse angustior seu minus communis. Nam alioquin definitum quidem universaliter de definitione, sed definitio non universaliter de definitò prædicabitur. Ut si definias hominem *animal rationale, sanum*: nam omne quidem

dem ani
non om
num; p
(III.) Ne
& excess
versalite
alterò p
negabit
animal a
est homi
mo est a
dam tan
dam ho

I. Du
tione de
defectur
cum de
ctus om
propter
desse d
fit *corp*
sentiam
est defini
definitio
eò recip
definitu

dem animal rationale sanum est homo, sed non omnis homo est animal rationale sanum; potest enim esse aliquis homo æger. (III.) Non debent se habere ut excedentia & excessa: alias enim neutrum de altero universaliter affirmabitur, sed utrumque de altero particulariter tum affirmabitur tum negabitur. Ut si quis dicat, hominem esse animal album: nam non omne animal album est homo, ut patet de cygno; nec omnis homo est albus, ut patet de Æthiope; quoddam tamen animal album est homo, & quiddam homo est animal album, ut Germanus.

REGULA IIX.

In definitione nihil desit.

I. Dupliciter contingit, aliquid in definitione deesse. Vel enim ita deest, ut propter defectum hunc definitio non reciprocetur cum definitio, sed sit latior. Et talis defectus omnino tollit rationem definitionis, proptereaque hoc modo nunquam aliquid deesse debet. Ut si definias hominem, quod sit *corpus animatum sentiens*, ubi propter absentiam differentie specificæ definitio latior est definitio. Vel ita deest aliquid, ut tamen definitio amplior definitio non sit, sed eum reciprocetur: quod fit, quando aliquid definitur per genus remotum & differentiam